

Oponentský posudek bakalářské práce
Hana Uttendorfská: Pojetí krásy ve fotografickém zobrazení dítěte

Autorka zvolila velmi citlivé a podstatné téma, jež je v současné době jedním z výrazných bodů společenské a epistemologické situace, mnoho vypovídá o současné podobě společnosti jako určité neurotické a vnitřně rozporuplné formaci. V jejím rámci vznikají napětí a konflikty tam, kde dříve neměli žádnou živnou půdu, jde mnohdy o částečně vykonstruované problémy navazující na celkovou destabilizaci společenské sféry, o jakési hledání nových jistot paradoxně za pomoci identifikace nových hrozeb. Jedním z neuralgických bodů tohoto tápání v prázdnu je právě využívání a zneužívání obrazu dítěte a rozvíjení diskuse na tomto poli. Souvisí to též s jakousi obsedantní „hygienizací“ společnosti, která se snaží vymítat zlo tím, že stále nové objevuje či vynalézá. V symbolu dítěte hledáme jakousi primární stabilitu, útočiště, obraz dítěte funguje jako totem či idol, který slouží pouze k uctívání či zneuctění. Autorka se zabývá veřejným vnímáním obrazů dítěte, které oscilují na hranici mezi uměním a pornografií a ptá se smysluplně na otázky právního, etického a sociálního charakteru, jež se zde naskýtají. Svoji práci pojala částečně teoretickým způsobem a částečně jako empirický výzkum, v němž se zaměřila na vnímání a hodnocení určitých obrazů dítěte širokou veřejností. V práci mi trochu chybí zamyšlení nad pojmem tabu, které by myslím bylo na místě jak z dnešního hlediska, tak z hlediska tradice symbolu dítěte. Problematika tabu se totiž velmi silně zaměřovala právě na rozhraní mezi světem dětství a dospělosti, přičemž právě toto rozhraní je ve sledovaných fotografiích určitým způsobem tematizováno, znovu se zde zviditelňuje společenské podvědomí, které v různých podobách proráželo na povrch třeba v dekadenci, surrealismu apod.

Dnešní masová kultura obratně a osudově balancuje na hraně slasti a prudérnosti, na hraně potěšení a strachu, přičemž tato dialektika více či méně záměrně vyhovuje ideologii konzumerismu. Např. pocit ohrožení dítěte stimuluje nákup pomůcek na jeho ochranu atd. Autorka v teoretické i praktické části podala velmi kvalitní výkon, ukázala schopnost vedení exaktního výzkumu i obsahové interpretace. Nastolila řadu důležitých otázek, s nimiž je nutno se vyrovnávat jak v oblasti teoretické, tak legislativní. Její práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Václav Hájek